

Bioforsk Rapport

Vol. 1 Nr.142 2006

Effekter av restaureringstiltak i Rinnleiret naturreservat og videre anbefalninger

Bele, B. & Norderhaug, A.

Bioforsk Midt-Norge, Kvithamar

Frederik A. Dahls vei 20,
1432 Ås
Tel.: 64 94 70 00
Fax: 64 94 70 00
post@bioforsk.no

Bioforsk (senter)
Adresse
Tel.:
Fax:
e-post-adresse

<i>Tittel/Title:</i> Effekter av restaureringstiltak i Rinnleiret naturreservat og videre anbefalinger
<i>Forfatter(e)/Author(s):</i> Bele, B. & Norderhaug, A.
<i>Kvalitetssikrer:</i> Erik Revdal

<i>Dato/Date:</i> 10.11.06	<i>Tilgjengelighet/Availability:</i> Åpen	<i>Prosjekt nr./Project No.:</i> 1310161	<i>Arkiv nr. Archive No.:</i> 61
<i>Rapport nr./Report No.:</i> 142/2006	<i>ISBN:</i> 82-17-00125-1 978-82-17-00125-6	<i>Antall sider/Number of pages:</i> 10	<i>Antall vedlegg/Number of appendix:</i>

<i>Oppdragsgiver/Employer:</i> Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Miljøveravdelingen	<i>Kontaktperson Contact person:</i> Erlend Skutberg

<i>Stikkord:</i> Kulturlandskap, restaurering, strandeng, tindved <i>Keywords</i> English keywords	<i>Fagområde:</i> Grovfôr og kulturlandskap <i>Field of work:</i> Field of work

<i>Sammendrag:</i> Rapporten beskriver effektene av restaureringstiltak satt i gang i Rinnleiret naturreservat i 2006, og da med spesiell fokus på tindvedkrattene. Det gis en situasjonsbeskrivelse per 29. august 2006, og gis anbefalinger i forhold til videre tiltak mot tindved, gråor og rynkerose. Det gis også anbefalinger i forhold til oppfølging og overvåking i dette området som har helt spesielle biologiske verdier.

<i>Summary:</i> Summary (obligatory if open report in English)

<i>Land/fylke:</i> Norge/Nord-Trøndelag	<i>Kommune:</i> Levanger/Verdal	<i>Sted/Lokalitet:</i> Rinnleiret

Ansvarlig leder/Responsible leader

Prosjektleder/Project leader

.....
Erik Revdal

.....
Bolette Bele

Forord

Denne rapporten er skrevet på oppdrag fra Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Miljøvernavdelingen. Erlend Skutberg har vært kontaktperson.

Stjørdal 10.november 2006

Bolette Bele

Ann Norderhaug

Innhold

1. Sammendrag	4
2. Innledning	5
3. Effekter av igangsatte tiltak	6
3.1 Situasjonsbeskrivelse per 29. august 2006:	6
3.2 Diskusjon om tiltak ved befaringen 29. august 2006.....	7
4. Videre oppfølging av tiltakene	8
4.1 Oppfølging av tindvedoppslaget	8
4.2 Videre uttak av gråor	8
4.3 Uttak av rynkerosekratt	8
4.4 Registreringer og dokumentasjon av tiltakene.....	9
5. Litteratur	10

1. Sammendrag

Rapporten beskriver effektene av restaureringstiltak satt i gang i Rinnleiret naturreservat i 2006, og da med spesiell fokus på tindvedkrattene. Det gis en situasjonsbeskrivelse per 29. august 2006, og gis anbefalninger i forhold til videre tiltak mot tindved, gråor og rynkerose. Det gis også anbefalninger i forhold til oppfølging og overvåkning i dette området som har helt spesielle biologiske verdier.

2. Innledning

Formålet med rapporten er å beskrive effektene av de ryddetiltakene som er satt igang i Rinnleiret naturreservat, og da med spesiell fokus på tindvedkrattene. Rapporten gir også anbefalninger for hvordan restaureringsarbeidet bør foregå i årene framover.

Rapporten er basert på telefonsamtaler og feltbefaring sammen med Eldar Ryan fra Miljøvernavdelinga, Fylkesmannen i Nord-Trøndelag den 29. august 2006, samt skjøtselsplanen som ble utarbeidet av Planteforsk i 2005 (Bele *et al.* 2005).

3. Effekter av igangsatte tiltak

Et stort område med tindvedkratt i strandenga mot Rinnelva (Skjøtselsområde B i skjøtselsplanen) ble rydda i februar/mars 2006. Det ble anvendt ryddesag og krattet ble kjørt bort fra området. Det ble samtidig tatt ut noe gråor og bjørk i den sørligste delen av skjøtselsområdet.

3.1 Situasjonsbeskrivelse per 29. august 2006:

Ved befaringen den 29. august så vi at tindvedkrattene nå slo opp igjen for fullt etter rydding, slik det også ble forespeilet i skjøtselsplanen, Kap 7.8. Tinved-oppslaget ser ut til å spre seg i sirkler utover fra hovedkrattet. Også gråora som ble rydda i vår har slått kraftig opp igjen med rotskudd og stubbeskudd.

Figur 1. Oppslag av tindved per 29. august 2006 i det området som ble rydda våren 2006. Foto: B. Bele, ©Bioforsk.

Figur 2. Tette oppslag av tindved august 2006. Foto: B. Bele, ©Bioforsk.

Figur 3. Oppslag av gråor der dette ble tatt ut i kreklingheia våren 2006. Foto: B.Belev, ©Bioforsk.

3.2 Diskusjon om tiltak ved befaringen 29. august 2006

Ved feltbefaringen påpekte Bioforsk viktigheten av å starte forsiktig opp med ryddingen av tindvedkrattene slik det beskrives i skjøtelsesplanen, Kap. 7.2. Ved en etappevis gjenåpning i slike sterkt gjengroende områder vil man være sikrere på å kunne hankses med oppslaget etterpå. I de arealene som ble rydda våren 2006 var det nå nødvendig å rydde krattet på ny. Kvistavfallet må som tidligere anbefalt samles opp og fjernes fra området. Dette for å hindre oppgjødsling og for å gi spiringsmuligheter for andre plantearter i strandenga.

4. Videre oppfølging av tiltakene

4.1 Oppfølging av tindvedoppslaget

Det er viktig at de arealene som ryddes for tindved på Rinnleiret nå ikke utvides ytterligere før man får kontroll med oppslaget av det som allerede er ryddet.

Videre må man regne med kontinuerlig rydding av tindvedkrattene i årene framover slik det også ble beskrevet i skjøtelsesplanen (Bele *et al.* 2005).

Vi anbefaler at tindveden i en periode nå planlegges rydda to ganger i løpet av året, en gang om våren og en gang høsten. Disse tiltakene må fortsette så lenge det er nødvendig. Hensikten med å ta nyoppslagene jevnlig er å utarme rotsystemet slik at danningen av nye rotskudd på sikt svekkes. Etter et par sesonger der tindvedkrattene tas jevnlig, vil den trolig begynne å gå noe tilbake (Håkan Slotte, Åland, pers. medd.). I et prøvefelt kan det være aktuelt å prøve ut effektene av beitepusser og sammenligne dette med bruk av ryddesag. Etter hvert vil det trolig være tilstrekkelig med en rydding per år avhengig av hvilke skjøtselstiltak som settes i gang.

Vi vil nok engang påpeke nødvendigheten av at det raskt settes igang skjøtselstiltak på Rinnleiret (beiting, slått) slik det beskrives i skjøtelsesplanen (Kap 6, Kap 7.6, og 7.7). Dette er viktig av flere grunner, blant annet for å holde oppslag som forventes etter restaureringstiltakene under kontroll. Skjøtselstiltakene er også viktig for å fremme det biologiske mangfoldet og få utviklet en tettere grasmatte som i neste omgang vil virke hemmende på etablering og nyoppslag. Tindveden er en karakteristisk pionerart med dårlig konkurransevne så det er viktig med tiltak som fremmer den øvrige vegetasjonen.

I tillegg vil vi påpeke at i skjøtelsesområde D, der målsetningen er å sikre ulike aldersbestander og suksjonsfaser av tindved (Kap 8.4) kreves andre typer tiltak.

4.2 Videre uttak av gråor

Ved videre uttak av gråor, må man også være forbredt på et massivt oppslag av rot- og stubbeskudd etterpå. Vi anbefaler derfor at man i partier som ønskes gjenåpnet for gråor, legger ut et prøvefelt for ringbarking, gjennomført slik det er beskrevet i kap 7.3 i skjøtelsesplanen. Gjenåpning ved hjelp av geit kan muligens diskuteres som et alternativ.

4.3 Uttak av rynkerosekratt

Rynkerosekrattene bør også holdes i sjakk og bekjempes på Rinnleiret slik det er beskrevet i Kap. 7.8. Effektene av slike uttak bør også registreres og dokumenteres nærmere slik at erfaringene kan ha overføringsverdi til andre verneområder.

4.4 Registreringer og dokumentasjon av tiltakene

Siden Rinnleiret er et verdifullt område med helt spesielle biologiske verdier vil vi også påpeke nødvendigheten av oppfølging og overvåking av effektene av de tiltakene som settes inn, slik det er beskrevet i kap 10 i skjøtelsesplanen. Her anbefales det en årlig oppfølging og dokumentasjon av effektene på fuglefaunaen og vegetasjonen. Det påpekes også i skjøtelsesplanen at de første registreringene må komme i gang før restaurerings og skjøtselstiltakene settes inn.

5. Litteratur

Bele, B., Norderhaug, A., & Thingstad, P.G. 2005. Registrering av biologiske verdier på Rinnleiret og utkast til skjøtelsesplan for Rinnleiret naturreservat, Levanger og Verdal kommuner, Nord-Trøndelag. Grønn kunnskap 9(120). 43 pp. Planteforsk,